

Tillsyn av strandbad 2025

• Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Rapport september 2025

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen (MHA) har under sommaren 2025 bedrivit tillsyn på tio badplatser i Österåkers kommun. Genom provtagning och löpande kontroll av baden ökar möjligheten för att snabbt kunna åtgärda och/eller varna för en förorening av badvattnet.

Baden kontrolleras genom vattenprovtagning och tillsyn av skötseln på stranden, omgivande ytor och tillhörande sanitära anläggningar. MHA tittar också efter tecken på algbloomning och föroreningar. Vid varje inspektionstillfälle dokumenteras även de yttre förutsättningarna vid badet som väder, vind, vattentemperatur och siktdjup. Uppgifter från tillsyn och provtagning redovisas på Havs- och vattenmyndighetens webbsida Badplatsen och är där tillgängliga för allmänheten.

Nio bad ingick i den planerade tillsynen och provtagningsplanen men under sommaren tillkom ett nytt allmänt bad på Ingmarsö. Det nya badet besöktes och provtogs en gång. Sammanfattningsvis har badsommaren 2025 varit bra i Österåkers kommun. Två bad har haft en period av förhöjda bakteriehalter som troligen berodde på kombinationen av många fåglar och kraftigt regn dagarna före provtagning.

Inga algbloomningar eller bräddningar av avloppsvatten som riskerar att försämma vattenkvaliteten har rapporterats vid baden i sommar.

Bakgrund

Tillsyn och provtagning på strandbadvatten regleras av badvattenförordningen (2008:218). I förordningen står bland annat att kommunen är skyldig att ha ett register med de ytvattenförekomster där ett stort antal personer förväntas bada under kommande badvattensäsong. Vid dessa bad ska tillsyn utföras och prover tas. Förordningen styr även hur ofta vattenprov ska tas och vilka parametrar som ska analyseras. Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (2012:14) beskriver närmare hur tillsynen ska bedrivas.

I Österåker bedriver Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillsyn och tar prover vid följande bad:

1. Domarudden
2. Garnsviksbadet
3. Österskärs havsbad
4. Badholmen
5. Fiskartorpet
6. Trälhavsbadet
7. Valsjön
8. Breviksbadet
9. Linanäsbadet

I juli invigdes en ny allmän badplats i en havsvik på Ingmarsö, Femsundet. 2026 ska detta bad registreras på badplatsen och få tillsyn och provtagning i liknande omfattning som övriga allmänna bad.

De parametrar som analyseras vid badvattenprovtagning är bakterier av typen *E.coli* och Intestinala enterokocker. Dessa bakterier finns i tarmkanalen hos människor och djur och indikerar föroreningar från t ex avlopp eller gödsel. Enterokocker har större motståndskraft och längre överlevnad i omgivningen än *E.coli*.

Syfte

Syftet med badvattenprovtagningen och tillsynen är att minska risker för människors hälsa och miljön.

Utförande och metod

Tillsyn och provtagning ska ske minst två gånger under den period som klassas som badsäsong i Stockholmsområdet, 21 juni - 15 augusti. Strax innan säsongen startar ska även ett försäsongspröv tas. MHA tar vanligtvis ett försäsongspröv och tre ordinarie prover vid varje bad. Vid varje provtagningstillfälle görs även en okulär besiktning av området kring badstranden och inspektion av sanitära anläggningar. När analysresultaten kommer in till MHA redovisas dessa på Havs- och vattenmyndighetens webbplats Badplatsen. Länk till Badplatsen finns från kommunens hemsida. Vid förhöjda halter av bakterier, tjänligt med anmärkning eller otjänligt, följs Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer gällande uppföljande provtagning.

Resultat Provtagning

Tabell 1. Resultaten från provtagningarna, rött=otjänligt, gult=tjänligt med anmärkning och grönt=tjänligt. *Omprov på grund av tidigare förhöjd halt.

Badplats	12/6 (försäsong)	16/6 *	30/6	3/7 *	7/7*	10/7 *	9/7	14/7 *	18/7	4/8
Österskärshavsbad										
Breviksbadet										
Domarudden										
Garnsviksbadet										
Badholmen										
Fiskartorpet				labfel						
Linanäsbadet										
Trälhavsbadet										
Valsjön										
Femsundet										

Alla bad utom Badholmen och Fiskartorpet har varit utan anmärkning vid samtliga provtagningar. Vid Badholmen och Fiskartorpet har det resultaten varierat stort över säsongen.

Övrig tillsyn

Fåglar förekommer vid alla bad med vid de flesta provtagningarna noterades enstaka gräsänder eller sothönan. Vid Badholmen och Fiskartorpet har större antal gäss, änder och fågelbajs noterats. Om det vid tillsynen bedöms vara för skräpigt eller t ex mycket fågelbajs eller skadegörelse rapporteras detta in direkt via kommunens felanmälan-app.

Vid ett tillfälle undersommaren noterades misstänkt algblooming vid Garnsviken.

Diskussion

Sammanfattningsvis var sommaren 2025 en bra badsommare i Österåker med sköna badtemperaturer och bra provresultat. En uppskattad nyhet var temperatursensorer vid alla bad utom Trälhavsbadet. Temperaturen rapporterades varje timme och resultatet fanns tillgängligt för alla på kommunens hemsida.

Badholmen och Fiskartorpet hade problem med för höga bakteriehalter under en period av sommaren. Dessa bad som är relativt små men välbesökta ligger i en skyddad havsvik med bara ca 150 meter mellan provtagningspunkterna. Båda baden är även välbesökta av änder och gäss och det verkar som att flockarna rör sig fram och tillbaka mellan de två baden. Avföring från fåglar är den troligaste orsaken till de höga bakteriehalterna. Det skyddade läget som ger en låg vattenomsättning gör också att en tillfällig förorening kan bli kvar lite längre. Otjänliga prover ledde till att vi avrådde från bad 7/7- 17/7 vid Badholmen och 14/7- 17/7 vid Fiskartorpet.

Provtagningsplanen för badvatten har följts, samtliga prov har kunnat tas inom utsatt tid. Rapporteringen från labbet har fungerat bra. Även omproverna som togs vid Badholmen och Fiskartorpet togs i tid och rapporterades inom önskvärt tidsintervall. Dock skedde ett analysfel labbet avseende omprovet från Fiskartorpet 3/7 så vi fick bara svar på Enterokockerna. Detta prov rapporterades inte in till badplatsen. Vi tog ett nytt omprov som labbet bekostade.

MHA har inte fått in några klagomål gällande skötsel av baden. Vid tillsynen har det generellt sett bra ut. Vi har vid några tillfällen rapporterat in nedskräpning och riklig förekomst av fågelspillning.

Under sensommaren 2025 kom det många rapporter om algbloomningar i hela Sverige. De förekom algbloomning i Österåkers skärgård men inte vid våra badplatser. Vid ett tillsynsbesök noterades misstänkt algbloomning i form av viss grumlighet och partiklar i vattnet vid Garnsviksbadet. MHA tog då kontakt med SLU i Uppsala som har ett forskningsprojekt gällande cyanotoxiner i badsjöar och vid havsbad. Inom ramen för projektet erbjuder de kommuner rådgivning och även möjlighet att skicka in algprover. Deras bedömning efter att ha granskat foton var att det troligen inte rörde sig om algbloomning. Vi gick därför inte ut med någon avrådan från bad men valde ändå att skicka in prov för analys. Analysen verifierade att det inte var algbloomning utan troligen annat växtmaterial.